

VERSLAG VWG-EXCURSIE MAASVLAKTE 4 SEPTEMBER 1983

Peter Scholten

Om 6.30 uur vertrokken drie "niet zo deskundige maar wel eens naar vogeltjes kijkende" VWG-leden richting Maasvlakte. De rest, de "echt fanatieke vogelaars/soortenjagers" moesten eerst uitslapen en vertrokken om 8.00 uur. De eerste groep was toen al op de Maasvlakte angekommen. Wij (Menno, Willem en PS) zijn eerst gaan kijken op het Oostvoornsemeer en de oostelijke kant van de Westplaat. Alle vogels hebben we nauwkeurig bekeken, maar de zeldzaamheden die op de Maasvlakte zoveel gezien worden waren er niet bij. We zagen alleen algemene soorten als Fuut, Aalscholver, Wilde Eend, Wintertaling, één Zomertaling, één Zwarte Zeeëend, één Bruine Kiekendief, Scholekster, Zilverplevier, Wulp, Rosse Grutto, Kanoetstrandloper, een groep van ongeveer 25 à 30 Paapjes en een flink koppel Patrijzen.

Toen we om een uur of halftien weer bij de auto kwamen arriveerde de tweede groep. Met deze fanatiekelingen erbij kreeg ik toch nog een beetje hoop om wat van die zeldzaamheden te zien te krijgen. We zijn met z'n allen de Westplaat afgelopen richting kust. Hier zagen we behalve bovengenoemde steltlopers nog Bontbek-, Kleine- en Strandplevier, Bonte- en Drieteenstrandloper en Kluut. Ook vlogen er nog wat Visdieven en Grote Sterns over. Vanaf het eind van de Westplaat zijn we langs een paar braakliggende akkers teruggelopen. Hier zaten nogal wat Wulpen, die plotseling allemaal opvlogen. Willem ontdekte als eerste de oorzaak van de verstoring; het leek een roofvogel te zijn. Toen hij dichterbij kwam zagen we dat het een jager was. Hij vloog op ongeveer 25 à 30 meter langs ons, laag over de akker, zodat we met de zon in de rug vanaf het dijkje een eerste klas uitzicht op hem hadden. Zodoende konden we hem determineren als een juveniele Middelste Jager. De verlengde en aan het eind verbrede staartpennen waren duidelijk te zien.

Om bij te komen van alle emoties die het zien van deze vogel had losgemaakt zijn we gauw koffie gaan drinken. Na de koffie reden we verder de Maasvlakte op om daar de groepen meeuwen te bekijken en bij de plassen te zoeken naar leuke soorten. Op en bij deze plassen zagen we veel eenden en nog wat steltlopers, o.a. Wintertaling, Zomertaling, Smient, Slobeend en Bergeend. Verder Kleine Strandloper, Oeverloper, Bontbekplevier en Tureluur. In de groepen meeuwen die we afspeurden zag ik honderden meeuwen met gele poten. Dat waren Kleine Mantelmeeuwen want ze hadden een donkere rug en vleugels. We ontdekten echter ook een meeuw met gele poten maar met een lichte rug en vleugels. Even later werd nog een tweede exemplaar gevonden en volgens de kenners waren dit Geelpootmeeuwen *Larus cachinnans*. Vervolgens besloten we over zee te gaan kijken bij de monding van de Nieuwe Waterweg. We hebben niet veel gezien omdat er flinke regenbui losbarste. Toen het weer droog was reden we naar het Bairdsstrand, zo geheten naar de Bairds Strandloper die er ooit gezien is. Vandaag was hij er echter niet. Er zaten eenden en steltlopers in soorten die we eerder op de dag al gezien hadden en een eenzame Rotgans die we nog niet eerder hadden gezien die dag. Plotseling zagen we een klein zangertje in een helmbosje duiken. Na enig turen zagen we hem weer. Hij had groenige bovendelen, gele wenkbrauwstreep en onderdelen en donkere poten. Kortom het was een *Fitjafspotfluiter*. Jan werd opgedragen het beestje uitgebreid te fotograferen. Daarna reden we terug naar de vuurtoren om te proberen nog een keer over zee te kijken. We zaten nauwelijks op de stuifdijk toen de tweede regenbui van die dag losbarste, zodat we weer niets zagen. Al snel zijn we teruggegaan naar de auto's en omdat we het gehele gebied wel bekeken hadden besloten we naar huis te gaan. Het was een leuke excursie met enkele soorten die niet zo heel erg zeldzaam zijn, maar toch wel een klein beetje.

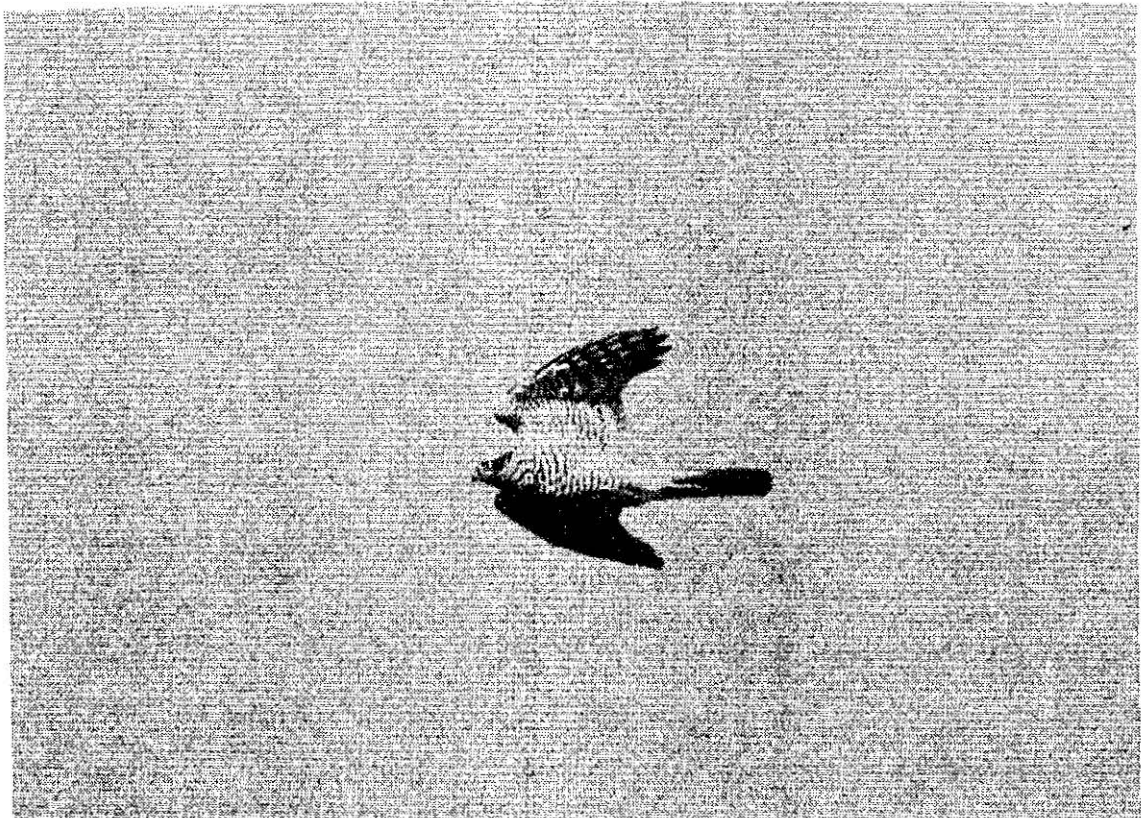
Op de kontaktavond van 15 september hebben we na de bijzonder fraaie dia's van Oene Moedt de plaatjes van Jan bekeken en het onbekende zangertje gedetermineerd als een jonge Fitis! Deze kunnen werkelijk knalgeel zijn en donkere poten hebben.

IK ZIE ZOVEEL ROOFVOGELS BIJ MIJ IN DE BUURT. KEN DAT?

Vogeloverleg Diemen

Het zal veel lezers van *De Gierzwaluw* bekend zijn dat de 'leden' van het VOD (Vogeloverleg Diemen) regelmatig de Vijfhoek bezoeken. Eén van de redenen hiervoor is de aanwezigheid van een gemeenschappelijke slaappleats van Blauwe Kiekendieven, Sperwers en Smellekens in het winter-halfjaar. In *Limosa* zal begin volgend jaar een artikel verschijnen waarin van de winters 1978/79 tot en met 1981/82 aantalsverloop, binnenkomsttijd, aanvliegrichting en -hoogte, geslachtsverhouding, kropvulling en dergelijke worden besproken. Kortom, de gegevens die tijdens de slaaptrektellingen op de Vijfhoek zijn verzameld.

Om nu alvast een indruk te geven om welke aantallen het gaat, kan gezegd worden dat er in genoemde periode maximaal 25 Sperwers, 10 Smellekens en 10 Blauwe Kiekendieven als slapers op één avond werden geteld. Voor de duidelijkheid: de maxima van de verschillende soorten vielen niet op dezelfde dag, zelfs niet in het zelfde seizoen. Vaak werd op één avondtelling van twee uur niet eens de helft van deze aantallen gehaald. Bovendien moet men bedenken dat er op drie tot zes telposten wordt geteld. Het is dus niet zo dat je op de Vijfhoek 's avonds in je eentje rustig naar enkele tientallen roofvogels kunt gaan zitten kijken. Het binnenvliegen gebeurt vaak zeer snel en de vogels laten zich verder nauwelijks zien.

René Stet

Sperwer

Belangrijker dan de aantallen slapers is de vraag naar de functie van gemeenschappelijke slaappleatsen. In de loop der jaren zijn hiervoor al vele theorieën bedacht. Een bespreking hiervan zou gemakkelijk een heel nummer van *De Gierzwaluw* kunnen vullen, dus dat laten we maar achterwege. De belangrijkste theorie tot dusver is die van Ward & Zahavi (zie bijvoorbeeld *Ibis* 115:517-534). Deze auteurs verstaan onder een gemeenschappelijke slaappleats een plaats waar veel vogels samenkomen om te rusten (slapen) die solitair fourageren of dit doen in groepen